

14

14

Шардара мектеп-лицейінің жетім және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған оқушыларына көрсетілген әлеуметтік қолдау туралы

Шардара мектеп-лицейінде білім алатын жетім және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған оқушылардың әлеуметтік жағдайына ерекше көңіл бөлініп, олардың білім алуына қолайлы жағдай жасау бағытында жүйелі жұмыстар жүргізілуде.

Мектеп-лицейде аталған санаттағы оқушылардың оқу үдерісіне қажетті құрал-жабдықтармен қамтамасыз етілуі, сондай-ақ мектеп формасымен қамтылуы тұрақты бақылауда ұсталады. Оқушылардың әлеуметтік жағдайын ескере отырып, мемлекет тарапынан берілетін қаржылай көмек олардың қажеттіліктерін өтеуге бағытталды.

Аталған қаржылай көмек есебінен мектеп-лицейдің жетім және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған оқушылары мектепке қажетті оқу құрал-жабдықтарымен, оның ішінде күнделікті сабақ барысында пайдаланылатын дәптер, қалам, қарындаш, сызғыш және басқа да қажетті кеңсе тауарларымен қамтамасыз етілді. Сонымен қатар оқушылардың оқу орнының талаптарына сәйкес мектеп формасын алуына қажетті жағдай жасалды.

Бұл әлеуметтік қолдаудың негізгі мақсаты – оқушылардың білім алуына қажетті жағдайды қамтамасыз ету, олардың мектеп өміріне толыққанды қатысуына мүмкіндік жасау және әлеуметтік тұрғыдан қолдау көрсету. Мектеп формасы мен оқу құралдарының толық болуы оқушылардың сабаққа қажетті жабдықтармен қамтамасыз етілуіне және оқу үдерісіне белсенді араласуына оң ықпал етеді.

Мектеп-лицей әкімшілігі тарапынан әлеуметтік қолдауға мұқтаж оқушылардың жағдайы назардан тыс қалдырылмай, олардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау, білім алуға тең мүмкіндік жасау бағытында жұмыстар жүргізілуде. Оқушылардың қажеттіліктері зерделеніп, мемлекет тарапынан қарастырылған әлеуметтік көмек олардың мақсатты түрде қажетті заттарды алуына жұмсалды.

Нәтижесінде Шардара мектеп-лицейінде білім алатын жетім және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған оқушылардың барлығы мектепке қажетті құрал-жабдықтармен және мектеп формасымен толық қамтылды. Бұл жұмыстар оқушылардың әлеуметтік жағдайына қарамастан сапалы білім алуына тең мүмкіндік беруге, олардың мектеп ортасына бейімделуіне және оқу-тәрбие үдерісіне белсенді қатысуына жағдай жасауға бағытталған.

Сонымен қатар әлеуметтік қолдаудың тиімділігін қамтамасыз ету мақсатында мектеп-лицей әкімшілігі тарапынан аталған санаттағы оқушылардың жағдайы алдағы уақытта да бақылауда болып, олардың оқуына және тәрбиесіне қажетті қолдау көрсету жұмыстары жалғастырылады.

Шардара мектеп-лицейінде ата-анасының қамқорлығынсыз қалған оқушылардың қамқоршыларымен жүргізілетін жұмыс туралы

Шардара мектеп-лицейінде ата-анасының қамқорлығынсыз қалған, қорғаншылықтағы және қамқоршылықтағы оқушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау, олардың білім алуына, тәрбиесіне, әлеуметтік және психологиялық тұрғыдан қалыпты дамуына қолайлы жағдай жасау бағытында жүйелі жұмыстар жүргізіледі.

Мектеп әкімшілігі, әлеуметтік педагог, педагог-психолог, сынып жетекшілері және басқа да жауапты мамандар аталған санаттағы оқушыларды тұрақты бақылауда ұстап, олардың әлеуметтік жағдайын, оқу үлгерімін, мектепке қатысуын, сынып ұжымымен қарым-қатынасын және жалпы психологиялық ахуалын зерделеп отырады.

Оқушының жан-жақты дамуы көбіне оның отбасындағы қарым-қатынасқа байланысты болғандықтан, мектеп тарапынан қамқоршылармен тұрақты байланыс орнатуға ерекше мән беріледі. Қамқоршылармен жүргізілетін әңгімелесулердің негізгі мақсаты – баланың отбасындағы жағдайын анықтау, қамқоршы мен бала арасындағы қарым-қатынастың сипатын зерделеу, туындаған мәселелерді уақытында анықтау және қажет болған жағдайда тиісті педагогикалық-психологиялық көмек көрсету.

Қамқоршылармен жүргізілетін әңгімелесу жұмыстары

Мектеп мамандары қамқоршылармен жеке әңгімелесу, кеңес беру, профилактикалық сұхбат жүргізу арқылы баланың тәрбиесі мен күнделікті жағдайы туралы ақпарат алып отырады.

Әңгімелесу барысында, ең алдымен, баланың қамқоршы отбасына бейімделуі, өзін отбасында қаншалықты еркін әрі қауіпсіз сезінетіні, қамқоршымен өзара түсіністігі, күнделікті қарым-қатынасы және тәрбиелік жағдайы туралы мәселелер қарастырылады.

Сонымен қатар:

- баланың қамқоршысына деген көзқарасы;
- қамқоршының балаға деген қарым-қатынасы;
- бала мен қамқоршы арасындағы өзара сенім деңгейі;
- отбасындағы эмоционалдық ахуал;
- баланың үйдегі міндеттері мен жауапкершілігі;
- баланың бос уақытын ұйымдастыруы;
- оқуына қажетті жағдайлардың жасалуы;
- мектепке тұрақты қатысуы;
- оқу үлгерімі мен үй тапсырмаларын орындауы;
- баланың денсаулығына және қауіпсіздігіне көңіл бөлінуі;
- баланың достарымен және сыныптастарымен қарым-қатынасы;
- жас ерекшелігіне байланысты мінез-құлқындағы өзгерістер

сияқты мәселелерге назар аударылады.

Әңгімелесу барысында қамқоршыларға баланың жас ерекшелігі мен психологиялық қажеттіліктерін ескере отырып қарым-қатынас жасау, баланы тыңдау, оның пікіріне құрметпен қарау, қолдау көрсету және тәрбиелік талаптарды дұрыс ұйымдастыру жөнінде түсіндіру жұмыстары жүргізіледі.

Оқушымен жеке жұмыс

Қамқоршымен жүргізілетін жұмыспен қатар, оқушымен де жеке әңгімелесулер өткізіледі. Бұл кезде балаға қысым көрсетпей, оның пікірін еркін білдіруіне мүмкіндік беріледі.

Педагог-психолог пен әлеуметтік педагог оқушының мектептегі және отбасындағы эмоционалдық жағдайын, өзін қауіпсіз сезінуін, қамқоршымен қарым-қатынасын, өзіне деген сенімділігін және құрдастарымен байланысын зерделейді.

Оқушының бойынан тұйықталу, сабаққа қызығушылығының төмендеуі, жиі көңіл-күйінің өзгеруі, мектепке келуге құлықсыздық, қарым-қатынастан қашқақтау сияқты өзгерістер байқалған жағдайда, оның себептерін анықтауға бағытталған қосымша педагогикалық-психологиялық жұмыстар ұйымдастырылады.

Қамқоршыларға берілетін кеңестер

Мектеп мамандары қамқоршыларға баламен дұрыс қарым-қатынас орнату бойынша әдістемелік және психологиялық кеңестер береді.

Атап айтқанда, қамқоршыларға:

- баланың жеке тұлғасын құрметтеу;
- баланы басқа балалармен салыстырмау;
- жетістіктерін дер кезінде атап, ынталандыру;
- қиындықтары кезінде кінәламай, қолдау көрсету;
- баланың пікірін тыңдау;
- сенімді қарым-қатынас орнату;
- баланың жеке шекарасын ескеру;
- оқуына қажетті жағдай жасау;
- бос уақытын тиімді ұйымдастыру;
- мектеппен тұрақты байланыста болу

туралы түсіндіріледі.

Қамқоршыға баланың тәрбиесінде тек талап қою жеткіліксіз екені, сонымен қатар балаға мейірім, эмоционалдық қолдау және сенім қажет екені түсіндіріледі. Әсіресе ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалардың өткен өміріндегі жағдайларға байланысты эмоционалдық қажеттіліктері әртүрлі болуы мүмкін екендігі ескеріліп, әр балаға жеке көзқарас қалыптастыру ұсынылады.

Мектеп пен қамқоршы арасындағы өзара байланыс

Мектеп-лицей мен қамқоршы арасындағы тұрақты байланыс баланың жағдайын бақылауға ғана емес, туындауы мүмкін мәселелердің алдын алуға да мүмкіндік береді.

Сынып жетекшілері оқушының сабаққа қатысуы, оқу үлгерімі, тәртібі және сыныптағы қарым-қатынасы туралы қамқоршыға қажетті ақпаратты жеткізіп отырады. Өз кезегінде қамқоршы баланың үйдегі жағдайы, көңіл-күйі, оқуына байланысты қиындықтары немесе мінез-құлқындағы өзгерістер туралы мектеп мамандарына хабарлай алады.

Осылайша, «мектеп – оқушы – қамқоршы» арасындағы үшжақты байланыс қалыптасып, баланың тәрбиесі мен білім алуына қойылатын талаптардың бірізділігі қамтамасыз етіледі.

Алдын алу және бақылау жұмыстары

Қамқорлықтағы балалардың жағдайын тұрақты зерделеу барысында профилактикалық жұмыстарға да көңіл бөлінеді. Әлеуметтік педагог пен сынып жетекшілері баланың мектепке қатысуын, әлеуметтік жағдайын және білім алуына қажетті мүмкіндіктердің қамтамасыз етілуін бақылап отырады.

Қажет болған жағдайда мектептің педагог-психологы оқушымен жеке түзету-дамыту және қолдау жұмыстарын жүргізеді. Қамқоршыға баланың психологиялық ерекшеліктеріне байланысты ұсыныстар беріледі.

Егер баланың құқықтары мен заңды мүдделеріне қатысты қандай да бір мәселе анықталса, мектеп әкімшілігі тиісті шараларды қолданыстағы заңнама талаптарына сәйкес ұйымдастырады және құзыретті мамандармен бірлесіп жұмыс жүргізеді.

Жүргізілген жұмыстың нәтижесі

Қамқоршылармен тұрақты түрде әңгімелесу және кері байланыс жүргізу нәтижесінде мектеп мамандары оқушының әлеуметтік және отбасылық жағдайы туралы қажетті ақпаратты уақытында алып, баланың білім алуына және тәрбиесіне қатысты мәселелерді ерте кезеңде анықтауға мүмкіндік алады.

Мұндай жұмыстар:

1. Баланың отбасындағы жағдайын тұрақты зерделеуге;
2. Қамқоршы мен бала арасындағы өзара қарым-қатынасты бақылауға;
3. Оқушының психологиялық жай-күйіне көңіл бөлуге;
4. Оқу үлгерімі мен сабаққа қатысуындағы өзгерістерді уақытында анықтауға;
5. Қамқоршыларға педагогикалық-психологиялық кеңес беруге;
6. Балаға қажетті әлеуметтік қолдауды ұйымдастыруға;
7. Мектеп пен отбасы арасындағы өзара сенімді нығайтуға;
8. Қиындықтардың алдын алуға және оларды дер кезінде шешуге мүмкіндік береді.

Қорытынды

Шардара мектеп-лицейінде ата-анасының қамқорлығынсыз қалған оқушылармен және олардың қамқоршыларымен жұмыс жүйелі түрде жүргізіліп келеді. Негізгі мақсат – баланың білім алуына, тәрбиеленуіне, қауіпсіз әрі қолайлы ортада өмір сүруіне жағдай жасау және оның құқықтары мен заңды мүдделерінің сақталуына ықпал ету.

Қамқоршылармен тұрақты әңгімелесу барысында бала мен қамқоршы арасындағы қарым-қатынас, отбасындағы психологиялық ахуал, баланың оқуына және тәрбиесіне жасалған жағдай жан-жақты зерделенеді. Анықталған мәселелер бойынша мектеп мамандары тиісті кеңес беріп, педагогикалық және психологиялық қолдау көрсетеді.

Мектеп, қамқоршы және оқушы арасындағы тұрақты әрі сенімді байланыс – баланың өзін қауіпсіз сезінуіне, білім алуға қызығушылығының артуына, әлеуметтік ортаға

бейімделуіне және тұлғалық дамуына оң ықпал ететін маңызды факторлардың бірі. Сондықтан бұл бағыттағы жұмыстар алдағы уақытта да жүйелі түрде жалғастырылады.

